

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

חוק שעות עבודה ומנוחה בראי הרגולטור
אגף ההסדרה

פורום משאבי אנוש 18.6.2014

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

מהו חוק שעות עבודה ומנוחה?

- חוק שעות עבודה ומנוחה קובע את :
 - היקף אורך יום העבודה של העובד.
 - זכות העובד למנוחה שבועית.
 - והגמול שיש לשלם בעד:
 - עבודה במנוחה השבועית ובשעות נוספות.
 - החוק נכנס לתוקף ביום כ"ז באלול תשי"א (28 בספטמבר 1951), בתחילת ימיה של הכנסת השנייה.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

מטרת קביעת מנוחה שבועית

- בבג"ץ תאטראות ישראל (1993) קבע בית המשפט העליון:
 - "בקביעת העיקרון של קיום יום מנוחה שבועי והועדתו בשבת חתר המחוקק להגשים שתי **מטרות משולבות**:
 - ראשית, **מטרה חברתית**... שיוכל לנוח בו ממלאכתו, לשהות עם משפחתו או בחברת ידידים ולהתפנות לנופש ולבידור לפי בחירתו והעדפותיו.
 - כן נועד יום המנוחה **להגן על בריאותו** של העובד ולהבטיח **תנאי עבודה הוגנים**.
 - שנית, **הועדת המנוחה בשבת נעשתה על רקע ציווי ההלכה ומסורת ישראל**.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

יום המנוחה השבועית

משך המנוחה השבועית הינו – 36 שעות.

ליהודי :

- תכלול המנוחה השבועית את השבת.
- עפ"י פס"ד מדינת ישראל נ' יעקוביאן מיום 16/6/02, נקבע:
"שבת" - 25 שעות מכניסת השבת ועד צאת השבת (מתוך ה- 36 שעות).

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

יום המנוחה השבועית

- למי שאינו יהודי:
- רשאי לבחור את יום המנוחה באחד מהימים: **שבת, יום ראשון או יום שישי**.
- לפי מה שמקובל עליו כיום מנוחה.
- בהתאם לפסקי דין שהתקבלו לאחרונה בארצי:
- יום המנוחה הנקבע לעובד שאינו יהודי חייב להיות קבוע.
- רק אחד מ-3 ימים אלו.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

העסקת עובדים שאינם יהודים במהלך השבת

- המרכז הרפואי מעיני הישועה נותן את שירותיו למטופלים שהם ברובם מהציבור החרדי - דתי.
- במטרה לשמור שבת וחג כהלכתם, העסיק ביה"ח 3 עובדים בימי שבת במשרת "גוי של שבת".
- העובדים לא קיבלו תוספת תשלום בגין עבודה במנוחה השבועית.
- בית הדין הארצי קבע כי- המערערים לא נשאלו ע"י ביה"ח מהו יום המנוחה השבועי שלהם, ומעולם לא טענו כי יום אחר זולת השבת הוא יום המנוחה שלהם. המערערים הצהירו בדיעבד, כי יום המנוחה השבועי שלהם הוא יום השבת.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

אפשרויות למתן היתרי העבודה למנוחה השבועית

- סעיף 9 בחוק אוסר להעביד עובד ביום מנוחתו, אלא אם הותר לפי סעיף 12.
- ישנם שני סוגי היתרים לעבודה במנוחה השבועית:
 - היתר כללי- ניתן לענף מסוים. רק בסמכות שר הכלכלה.
 - היתר מיוחד- ניתן לגוף ספציפי. השר האציל את הסמכות ליתן היתרים אלו לממונה על החוק.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

היתרים כלליים

- היתר כללי ניתן לאחר החלטת ראש הממשלה, שר הכלכלה ושר הדתות.
- מרבית ההיתרים הכלליים ניתנו בשנת 1951 על ידי שרת העבודה דאז (גולדה מאיר).
- קיימים היתרים כלליים, בין היתר, בענפים הבאים:
 - בתי אירוח (בתי אוכל, בתי מלון).
 - מוסדות רפואיים.
 - מצילים.
 - שמשים וסדרנים.
 - שמירה.
- מאז שנת 1960 ועד היום לא ניתנו עוד היתרים כלליים.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

סוגי היתרים כלליים

- ישנם שלושה סוגים שונים של היתרים כלליים:
 - היתרים להעבדה במנוחה השבועית (למשל: מצילים).
 - היתרים להעבדה במנוחה הכוללים גם הגדלה של מכסת השעות הנוספות המותרות (למשל: בתי אירוח, בתי חולים).
 - היתרים להעבדה בשעות נוספות ללא עבודה במנוחה השבועית (למשל: בתחבורה).

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

פעילות למתן היתרים - רקע

הערה:

- בשנת 2012 נכנס לתוקפו החוק להגברת אכיפה.
- כתוצאה מכניסת החוק לתוקף חלה עלייה משמעותית בבקשות לקבלת היתרי עבודה.
- הקנס המנהלי על הפרת החוק - 35,000 ₪ למקרה.
- במהלך שנת 2013 חל גידול של למעלה מ-100% במספר הבקשות לעומת שנת 2012.
- בנוסף, חל שינוי באפיון של מבקשי ההיתר, וענפים רבים שהתרגלו במשך שנים לעבוד בלי היתר פונים כעת בבקשה לקבלת היתרים.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

עילות למתן היתרים מיוחדים

אם השר (או הממונה על החוק) משוכנע שהפסקת העבודה למנוחה השבועית, לכולה או לחלק ממנה עלולה לפגוע:

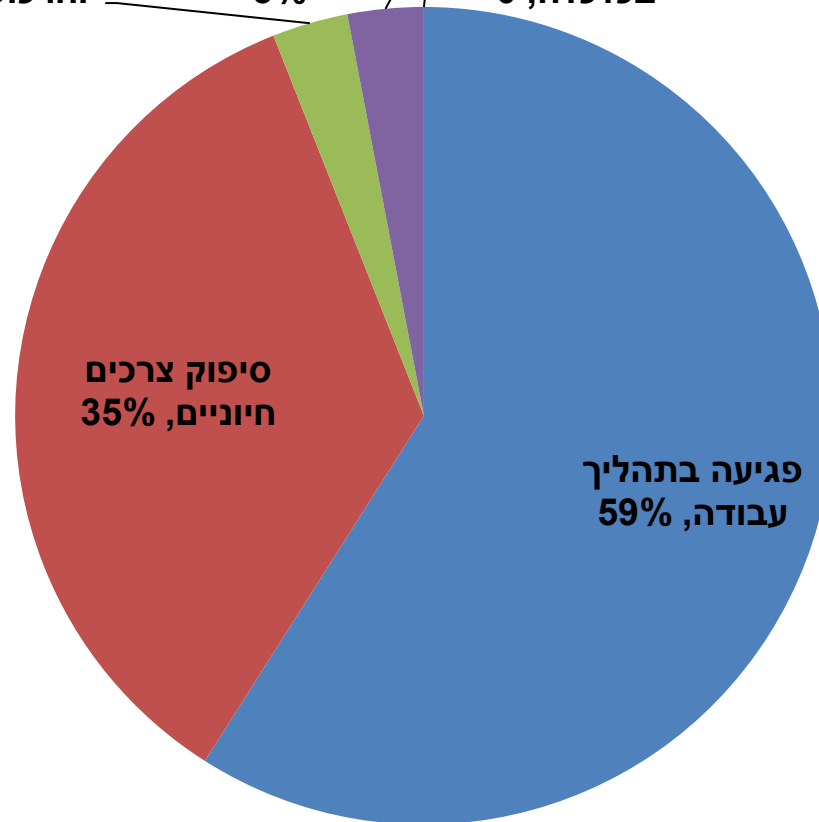
- בביטחון המדינה
- בביטחון הגוף או הרכוש
- לפגוע פגיעה רבה בכלכלה
- לפגוע בתהליך עבודה
- סיפוק צרכים שהם, לדעת שר הכלכלה, חיוניים לציבור או לחלק ממנו

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

פילוח ההיתרים בשנים 2013/Q1-2014

פגיעה רבה בכלכלה, 0
ביטחון המדינה, 3%
ביטחון הגוף והרכוש, 3%

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

בביטחון המדינה

היתרים לצורך מניעת פגיעה בביטחון המדינה ניתנים:

- תעשיות ביטחוניות.
- לחברות וגופים שעבודתם הרציפה נדרשת על ידי משרד ראש הממשלה, משרד הביטחון או צה"ל.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

בטחון הגוף או הרכוש

- היתרים אלו ניתנים לצורך מניעת פגיעה אפשרית בגופם או ברכושם של תושבי המדינה.
- במהלך השנה האחרונה ניתנו מספר היתרים לאור עילה זו:
 - במהלך הסופה האחרונה בירושלים ניתנו בהנחיית השר היתרים לגופים שעסקו בחילוץ, טיפול ואספקת מזון לתושבי ירושלים והאזור.
 - בשנת 2013 ניתנו היתרים לגופים אשר עסקו בהדברת הארבה בדרום.

מינהל הסדרה ואכיפה

משרד הכלכלה

העברת המשחן

- בשנת 2005 פנתה חברה ביום חמישי וביקשה לקבל היתר להעברת "משחן" מצפון הארץ לדרומה בליל יום שישי.
- עילת הבקשה- מניעת פגישה בגוף או ברכוש אשר עלולה להיווצר כתוצאה מחסימת נתיבים לטובת המשחן המועבר (רוחבו – שני נתיבים).
- בשנת 1999 העברת משחן דומה במהלך השבת, הביאה לפרישת המפלגות החרדיות מהמשלה ולאחר מכן להפלתה.
- משטרת ישראל אישרה כי אכן העברת המשחן ביום חול, עלולה ליצור פגיעה אפשרית בגוף או ברכוש.
- ניתן היתר להעברת המשחן בשבת.
- התוצאה?

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

לפגוע פגיעה רבה בכלכלה

- עילה זו מאפשרת מתן היתר העבדה במנוחה השבועית לצורך מניעת פגיעה בכלכלה.
- ככלל, עסקים רבים ירוויחו יותר במידה ויעבדו 7 ימים בשבוע ולא 6
- אולם, עילה זו אינה עוסקת בכך אלא בעסקים אשר אי עבודתם תגרום לפגיעה "רבה" בכלכלה, דהיינו בכלכלת המדינה.
- יש לציין כי אין מטרת עילה זו להמיר את הזכויות הסוציאליות של העובדים ברווחים נוספים למעבידים.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

האם מתן היתר העבדה במנוחה השבועית, לחנות
העוסקת במסחר - נכנסת בגדר העילה של "פגיעה
רבה בכלכלה"?

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

דיזיין 22 – שארק דלוקס רהיטים בע"מ נ'

ראש ענף היתרי עבודה בשבת 4/4/05

חברה העוסקת במכירת רהיטים עתרה לבג"צ כנגד ההחלטה שלא ליתן לה היתר להעבדה במנוחה השבועית.

כב' הנשיא – ברק:

- יש לדחות את הטענה כי סירובו של שר העבודה להעניק לעותרת היתר העבדה במנוחה השבועית אינו כדין בשל הפגיעה הכלכלית הקשה שהסירוב גורם לה.

• דעת השופטת פרוקצ'יה:

- העילה שעליה מסתמכת העותרת לצורך כך – עמידה בתחרות כלכלית בענף העסקי שעליו היא נמנית – אינה עונה על אמות המידה של חיוניות הצורך שבו מדבר סעיף 12 לחוק שעות עבודה ומנוחה.
- העיסוק במסחר דרך שגרה נופל בגדר האיסור הכללי של עבודה בשבת, ולא בגדר החריג לו.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

בתהליך עבודה

- מרבית ההיתרים ניתנים לצורך מניעת פגיעה בתהליך העבודה.
- ישנם תהליכי עבודה אשר הינם רציפים ולפיכך לא ניתן, במתכונת עבודה סבירה, להפסיקם במהלך המנוחה השבועית.
- בגופים אשר מבקשים היתר מתוקף עילה זו נבחן לעומק תהליך העבודה ונבדקות ההשלכות של הפסקתו במהלך השבת.
- במידת הצורך, מבוצעת היוועצות עם גורמי מקצוע פנימיים וחיצוניים בעניין החובה לביצוע העבודה במנוחה השבועית.
- דוגמאות להיתרים שניתנו-
 - מפעלי כימייה אשר זמן ה-setup להפעלת המפעל הינו למעלה מ-48 שעות.
 - ביצוע ניסויים רפואיים אשר לא ניתן להפסיקם.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

בסיפוק צרכים שהם, לדעת שר העבודה, חיוניים לציבור

או לחלק ממנו

היתרים מתוקף עילה זו ניתנים לצורך סיפוק צרכים, אשר הממונה על החוק, השתכנע כי הם חיוניים לחלק מן הציבור:

- אספקת חשמל.
- שירותי אינטרנט וסלולר.
- תקשורת.
- כרטיסי אשראי.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

בג"צ שמחה מרון

נגד שר העבודה 29/3/70

- בשנת ניתן לרשות השידור היתר להפעלת שידורי טלוויזיה שבעה ימים בשבוע.
- הוגשה עתירה כנגד ההיתר בטענה כי: "שאינ בין הפעלת שידורי הטלוויזיה בימי שבתות לבין המטרה למנוע פגיעה רבה בצורך שהוא חיוני לציבור או לחלק ממנו, ולא כלום, וכי ההיתר ניתן בהשפעת שיקולים שהם זרים למטרה האמורה, ולכן הוא ניתן ללא סמכות".

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

פסיקת בית המשפט

- "...כשם שחלק מבני הציבור רואה בהפעלת הטלוויזיה הישראלית בלילות שבת משום חילול השבת, הפוגע ברגשותיהם הדתיים, כך רואה חלק אחר מבני הציבור בענין זה משום סיפוק צורך חיוני, שיש בו כדי להרחיב דעתם ביום מנוחתם השבועית".

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

דוגמאות לסירובים למתן היתרי עבודה לשבת

- **פעילות מסחר.** ככלל ובאופן גורף אינה מאושרת!
- מפעלי פלסטיקה הפועלים בתהליך עבודה שאינו רציף – זמן הפעלה של שעות ספורות.
- מפעל המעוניין להעסיק עובדים יהודיים על מנת לייצר בשבת לצורך עמידה ביעד הזמנות. למפעל הוצע היתר זמני לעבודה בשעות נוספות.
- מפעל הנדרש להעסיק עובדים יהודיים בשבת, עקב תחרותיות רבה בענף- עמידה ביעדי תחרותיות, אינה מהווה עילה לקבלת היתר.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

מאפייני היתר מיוחד

- בהתאם לחוק היתר מיוחד יכול להינתן לתקופה של עד שנתיים.
- בהיתר נקבעים באופן מפורש סוגי התפקידים וכמות המשמרות שניתן לבצע במהלך השבת.
- ההיתר נבחן באופן שוטף באמצעות דוחות הניצול.
- חובה לתלות את ההיתר במקום בו מועסקים העובדים במפעל.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

מנוחת פיצוי

- בהיתרים ה"כלליים" נקבע כי מנוחת הפיצוי תינתן בתוך **ארבעה שבועות** מיום העבודה במנוחה השבועית.
- בהיתרים "מיוחדים" הניתנים כיום נקבע כי מנוחת הפיצוי תינתן בתוך **שבעה ימים קאלנדריים**.
- בשני ההיתרים נקבע כי לפחות אחת לארבעה שבועות מנוחת הפיצוי תינתן במועד המנוחה השבועית.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

דוחות ניצול היתר

- במסגרת תנאי ההיתר המיוחד נקבע כי יש להעביר שלוש פעמים בשנה דוח ניצול ההיתר.
- מבוצעות בדיקות אודות הסיבות לחריגות אם מתגלות.
- לא מוארך ההיתר לחברות שלא מעבירות דוח ניצול.
- פורמט להגשת דוח ניצול נמצא באתר היחידה.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

היתרים לשעות נוספות ולעבודת לילה

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

משך יום העבודה הרגיל

- 8 שעות ביום רגיל, היכן שמועסקים 6 ימים
- 9 שעות ביום רגיל – היכן שמועסקים 5 ימים
- 7 שעות בעבודת לילה, בערב שבת (יום שישי) ובערבי חג.
- (אם לא נקבע יום עבודה ארוך יותר בתקנות או בהסכם קיבוצי שאושר על ידי השר)

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

אפשרויות חריגה ממכסת השעות הנוספות

סעיף 6 בחוק:

• אסור להעסיק עובד בשעות נוספות אלא אם הותר על פי האמור בסעיף 10 או סעיף 11.

- קיימות מספר אפשרויות לחרוג ממכסת השעות הנוספות:
 - היתרים כלליים לכלל המשק.
 - היתר כלליים לענף ספציפי.
 - היתרים מיוחדים.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

היתרים כלליים לכל המשק

- בשנת 1973 לאחר מלחמת יום הכיפורים והמחסור בעובדים שנוצר כתוצאה מהשלכות המלחמה פורסם היתר כללי המתיר העבדה בשעות נוספות:
 - במפעלים העובדים שישה ימים בשבוע- עד 12 שעות עבודה ביום ועד 12 שעות נוספות בשבוע.
- בשנת 2000 עם פרסום צו ההרחבה אשר קיצר את שבוע העבודה לחמישה ימים פורסם היתר משלים:
 - במפעלים העובדים חמישה ימים בשבוע- עד 12 שעות עבודה ביום ועד 15 שעות נוספות בשבוע.
- שני ההיתרים פורסמו מתוקף העובדה שטרם בוטלה ההכרזה על "מצב חירום" במדינה.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

היתרים כלליים ענפיים

- במהלך השנים פורסמו מספר היתרים כלליים ענפיים הקובעים את מכסת השעות בענפים ספציפיים, כדוגמת:
 - בתי אירוח.
 - מפעלים רפואיים.
 - מוסדות לטיפול בזקנים או בילדים.
- לאחרונה פורסם היתר כללי להעסקת רופאים מתמחים ורו"ח.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

ועדה לבחינת שינוי חוק שעות עבודה ומנוחה

- בשנת 2014 הוקמה ועדה פנים-ממשלתית לבחינה של שינוי מסגרת השעות ועבודת הלילה בחוק.
- לפני חודש הופץ מתווה ראשוני להערות הציבור ולפיו ניתן יהיה להעביד עובד בשעות נוספות בכפוף לתנאים הבאים –
 - הסכמה מראש של העובד.
 - סך השעות לא יעלו על 244.
 - העסקה מעל ל-12 שעות עד שלוש פעמים בשבוע.
- כמו כן, הציע המתווה הראשוני הרחבה של מספר משמרות הלילה המותרות בחודש.
- לאחר קבלת התייחסות כל הגורמים הרלוונטיים יגובש מתווה סופי.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

שיקולים בעת קבלת החלטה על מתן היתרים לשעות נוספות

* אם העגל רוצה לינוק והפרה רוצה להניק- למה הממשלה מתערבת?

1. בריאות ובטיחות העובדים

2. איזון בית- עבודה

3. פריון עבודה

4. השלכות על מצב האבטלה

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

בריאות ובטיחות העובדים

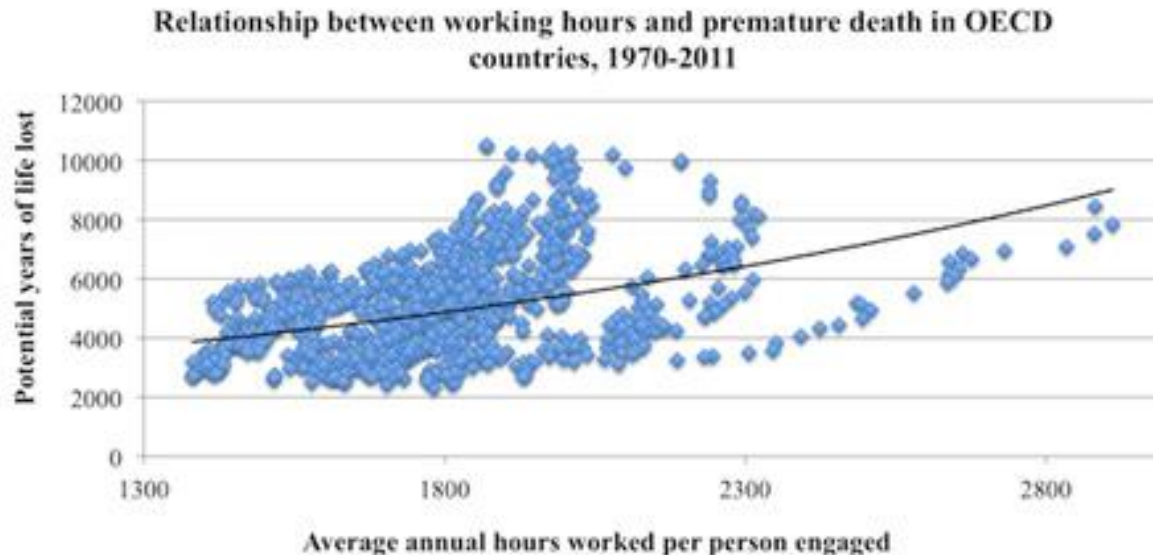
- לעבודה רציפה וממושכת עלולות להיות השלכות שליליות על בטיחות העובדים המועסקים בכך.
- קיימות תקנות גיהות אשר מגבילות העסקה בשעות ממושכת בחשיפה לרעש, עבודה מאומצת או חומרים מזיקים.
- תקנות התעבורה מגבילות את שעות עבודת נהגים.
- כל עובד, גם מי שאינו עובד במפעל, אלא במשרד ממוזג, עלול לסכן את בריאותו לאחר עבודה ממושכת בתנאי לחץ.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

השלכות בריאותיות של עבודה ממושכת

- ה-oecd בחן את הקשר בין שעות העבודה השנתיות לבין מוות מוקדם.

- בהתאם לנתוני עולה כי קיים מתאם בין שעות עבודה מרובות לבין אובדן חיים בגיל צעיר.

מינהל הסדרה ואכיפה

משרד הבריאות

השלכות של שעות עבודה מרובות - מקרה מבחן

בישראל

- עובד ישראלי הועסק בשנת 2009 כמטפל במוסד לילדים חוסים.
- במשך שבוע הופקד על השגחתה של ילדה שהוגדרה כחריגה, אלימה והיפראקטיבית.
- העובד התבקש במהלך השבוע לעבוד במשמרות כפולות מדי יום. אשת העובד מבחינה כי הוא חוזר עייף, תשוש ומתקשה לאכול.
- ב-18/6 העובד פונה לרופא משפחה ומתלונן על כאבים בחזה. גם לאחר פנייתו הוא ממשיך להיות מועסק במשמרות כפולות.
- ב-22/6 הוא מבקש לעזוב את המשמרת כדי לפנות להיבדק בחדר מיון. לאחר שעה מתגלה גופתו על הדשא בדרך למיון.
- קביעת השופט- העבודה הקשה והמתישה בשתי משמרות בכל יום, לה נחשף המנוח בשבוע טרם, גרמו לו להתקף לב קטלני, לפיכך, יש להכיר באירוע הלבבי כתאונת עבודה.

מינהל הסדרה ואכיפה

משרד הבריאות

המשך שיקולים בעת קבלת החלטה על מתן היתרים לשעות

נוספות

1. בריאות ובטיחות העובדים
2. איזון בית- עבודה
3. פריון עבודה
4. השלכות על מצב האבטלה

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

איזון בית עבודה

- בשנים האחרונות עולה המודעות:
 - לצורך באיזון בין חיי המשפחה לבין עולם העבודה.
 - לשיתוף אבות בתהליכי גידול הילדים בשעות אחר הצהריים.
- מחקר של נעמת משנת 2007 מציג כי אימהות לילדים נוטות לבחור בתפקידים אשר מאופיינים בשעות עבודה קצרות.
- נציבות שירות המדינה ביטלה לאחרונה את מעמד "משרת אם" וקבעה מעמד חדש "משרת הורה".

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

המשך שיקולים בעת קבלת החלטה על מתן היתרים לשעות

נוספות

1. בריאות ובטיחות העובדים
2. איזון בית- עבודה
3. פריון עבודה
4. השלכות על מצב האבטלה

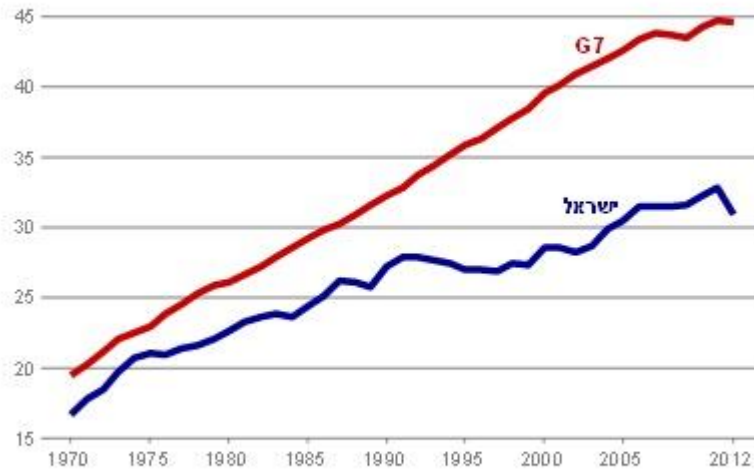
מינהל הסדרה ואכיפה

משרד הכלכלה

פריזון העבודה

- שבוע העבודה בישראל הינו מהגבוהים ביותר במדינות ה-oecd.
- במקביל הפריזון לשעת עבודה בישראל הינו מהנמוכים.
- מניתוח דן בן דוד, מרכז טאוב ואונ' ת"א עולה-

פריזון עבודה, 1970-2012
 תמ"ג לשעת עבודה בדולרים של 2005*

מקור: דן בן-דוד, "דו"ח מצב המדינה 2009", מרכז טאוב (מעודכן)
 נתונים: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, OECD

ממוצע שעות עבודה למועסק בשנה
 1970-2012

מקור: דן בן-דוד, מרכז טאוב ואוניברסיטת תל אביב
 נתונים: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, OECD

מינהל הסדרה ואכיפה

משרד הכלכלה

פּריון

- בניגוד מוחלט למגמה העולמית- ב-20 השנים האחרונות ממוצע שעות העבודה השבועי במדינת ישראל- עלה!
- בשנת 1990 עובד ממוצע הועסק במשך של כ- 1800 שעות בשנה.
- בשנת 2012 המספר עלה לכ-2000 שעות שנתיות.
- בהתאם לדוח בנק ישראל לשנת 2012 הפריון במדינת ישראל נמוך ב-24% ממדינות ה-oecd.
- אחד מהסברי הבנק לתופעה הינו ההיקף הגבוה יחסית של שעות עבודה למועסק.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

שיקולים בעת קבלת החלטה על מתן היתרים לשעות נוספות

1. בריאות ובטיחות העובדים
2. איזון בית- עבודה
3. פריון עבודה
4. השלכות על מצב האבטלה

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

השלכות על מצב האבטלה

- במפעלים רבים, הפועלים מסביב לשעות, התקבעה מתכונת עבודה בשתי משמרות בנות 12 שעות.
- מעבר למתכונת עבודה בשלוש משמרות בנות 8 שעות טוביל הגדלת כמות המועסקים בשליש ולפיכך לצמצום האבטלה.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

טענות גופים למתן היתרים לעבודה בשעות נוספות

- ישנם מקרים בהם אין צורך בהגדלת כמות המועסקים באופן פרמננטי, אלא העובדים נדרשים לתקופה זמנית או עונתית.
- אפשרות לעבודה בשעות נוספות מגמישה את שעות העבודה ומאפשרת לו להתמודד עם תקופות צמיחה ותקופות מיתון.
- ישנם ענפים אשר סובלים ממחסור ידוע בעובדים מקצועיים (לדוגמא עובדי עיבוד שבבי).
- רצון העובד לעבודה בשעות נוספות/לילה/שבת אשר מגדילה את הכנסתו.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

דוגמא למתווה הפחתת שעות נוספות

- קונצרן מזון גדול העסיק עובדים במשך שעות נוספות מרובות.
- בתיאום עם החברה גובשה תוקפה תוכנית תלת תקופתית להפחתת כמות העובדים בהיתר.
- לאחר כל תקופה נבחנה התקדמות החברה ובהתאם הופחת ההיתר.
- כיום החברה פועלת ללא היתרים ובהתאם לקבוע בחוק.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

דוגמאות לסירובים לעבודה בשעות נוספות

- הפעלת ציוד מכני כבד במשך 16 שעות ביום –
– נמצא כי לא קיים צורך תפעולי לעבודה בשעות נוספות אלא רצון לשפר את שכר העובדים.
- התקבלה המלצה מהיחידה לבטיחות וגיהות בעבודה שלא
לאשר את העבודה לצורך הגנה על בריאות המועסקים.
- העבדת עובדי אחזקה במפעל במשך 24 ברצף כאשר העבודה
כוללת גם שעות מנוחה של העובד בתוך המפעל.
- העבדת עובדים בחשיפה ממושכת לרעש או לחומרים
מסוכנים.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

דיווחים על חריגות בדיעבד

- סעיף 10 לחוק מתיר העסקה בשעות נוספות במקרי מאורע בלתי צפוי או תאונה בהם הפסקת העבודה תיצור נזק ממשי.
- במקרים אלו יש להעביר לידינו למחרת היום דיווח בכתב אודות החריגה.
- הדיווחים נבדקים ונשמרים.
- דוגמאות לדיווחים בדיעבד:
 - חברת חשמל- תיקון כבלים עקב תקלות.
 - חברות מזון במהלך מבצע עמוד ענן: אספקת מזון לשוטרים.
 - מאבטחים המחליפים עובדים שגויסו בצו 8.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

היתר סטייה לעבודת לילה

- בהתאם לחוק ניתן להעביד בעבודת לילה, במפעלים שעובדים במשמרות, במשך שבוע אחד מתוך שלושה שבועות.
- סוגי הבקשות המגיעות:
 - מפעלים רבים בתעשייה התרגלו במשך שנים להעביד את עובדיהם במתכונת של שבוע- שבוע במשמרות בנות 12 שעות. במקרים כאלו ישנה גם חריגה של עובדי משמרת הלילה ממסדרת השעות השבועית.
 - מקומות עבודה אשר באופן זמני נדרשים לתעסוקה מוגברת בלילה.
 - עובדים אשר מעוניינים לעבוד בלילה אך ורק בלילה לצורך שיפור שכרם.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

היתר סטייה לעבודת לילה

- היתרים לסטייה מהוראות הסעיף (עבודת שבוע-שבוע) ניתנים מאותם הנימוקים להיתרי שעות נוספות ובדומה להם היתר זה הינו זמני.
- לעיתים קרובות היתר לשעות נוספות מתבקש בצירוף להיתר סטייה.
- לא ניתנים, בשום מקרה, היתרים לעבוד אך ורק בלילות.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

אופן הגשת בקשה והתהליך

- לצורך הגשת בקשה לקבלת היתר יש לפנות באמצעות טפסי הגשת הבקשה המצויים באתר היחידה בתוך אתר משרד הכלכלה.
- יש לצרף לטופס המובנה מכתב נלווה ואסמכתאות רלוונטיות.
- לאחר הגשת הטפסים נקבעת פגישה עם הפונה במשרדי היחידה/במשרדי הפונה.
- מתקבלות השאלות במידת הצורך.
- במידה והבקשה אינה עולה על העילות בחוק ניתנת הזדמנות להעביר אסמכתאות נוספות לפני שליחת הודעת סירוב.
- משך התהליך- חודש וחצי/חודשיים בממוצע בהתאם למורכבות הבקשה.

מינהל הסדרה ואכיפה
משרד הכלכלה

כיצד ליצור קשר עם היחידה

- בטלפון 03-7347914.
- בפקס 03-7347870.
- בדואר- רחוב מנחם בגין 125 תל אביב.
- במייל hasdaras@economy.gov.il.